

PODIVUHODNÝ ŽIVOT

AUGUSTA MARCHE

 metafora

AARON JACKSON

„Kdo je moje matka?“

Eugenia Butlerová neměla popravdě žádnou odpověď. Vždycky předpokládala, že chlapcovou rodnou matkou je herečka Vivian Fairová, ale ve skutečnosti se mohl narodit komukoliv. Vivian měla řůru nepřátel a skandál s nemanželským děckem by potěšil spoustu jejích protivníků. K čertu, dokonce i Eugenia by se tomu zasmála.

„Tvoje matka jsem nejspíš já,“ odpověděla slečna Butlerová.

August si ji skepticky měřil pohledem. „Bez urážky, dobrá ženo, ale připadá mi obtížné uvěřit –“

„Auguste, už to děláš zase.“

Chlapec se v podstatě naučil mluvit sledováním představení, takže jeho vyjadřování bylo často květnaté a rozvláčné. Eugenia byla všemi deseti pro košatou slovní zásobu, ale tu a tam by tomu dítěti nejradši naplácala. Mluvit se má ve větách, ne v monolozích!

Bezostyšná, bizarní, bouřlivá zábava!

– Booklist

Velkolepý debut Aarona Jacksona je jevištní přehlídkou poválečných excentriků, která vás dojme i rozesměje k slzám. August March je pravý zázrak mezi outsidersy, a až se vydá za pravou láskou, budete za něj dýchat na každém kroku.

– Adriana Trigiani,
bestsellerová autorka *New York Times*

Aaron Jackson

PODIVUHODNÝ
ŽIVOT
AUGUSTA MARCHE

Přeložila Daniela Čermáková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

The Astonishing Life of August March © 2020 by Aaron Jackson

Published by HarperCollins Publishers, USA

Translation © Daniela Čermáková, 2023

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2023

All rights reserved

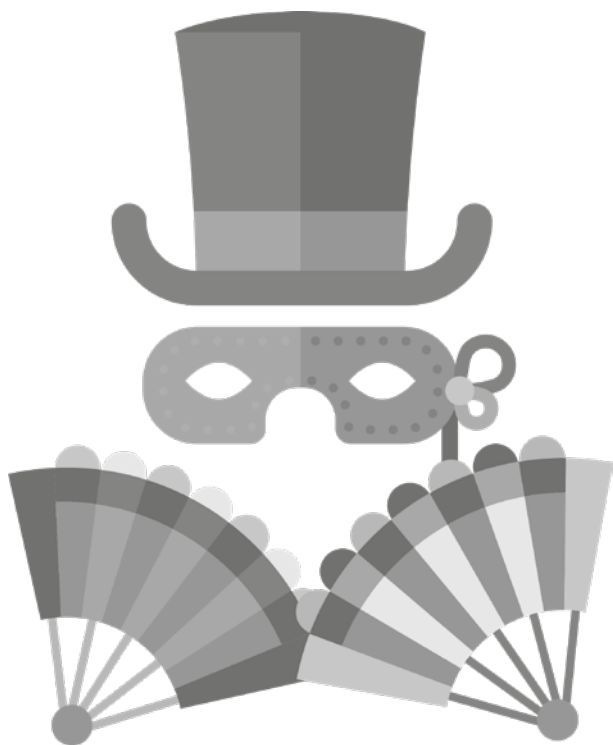
ISBN 978-80-7625-738-2 (ePub)

ISBN 978-80-7625-737-5 (pdf)

ISBN 978-80-7625-277-6 (print)

Michaelovi, napřád

ČÁST PRVNÍ

Chlapec se narodil v divadle Scarsenguard na Západní Čtyřicáté třetí ulici o přestávce představení *Sny blízké srdci*. Jeho matka Vivian Fairová právě bezchybně pronesla strhující monolog, který uzavíral první dějství. Jakmile se opona dotkla jeviště, odebrala se Vivian, které dosud dozníval bouřlivý potlesk v uších, kolébavým krokem do zákulisí, zavřela za sebou dveře své šatny a porodila syna. S plesknutím odhodila vřískající slizké stvoření do koše plného špinavých halenek, přestříhla pupeční šňůru kleštičkami na řasy a byla zpátky na značkách právě včas na další dějství, každým coulem profesionálka.

Po skončení hry si slečna Fairová právě sundávala paruku, když ji dětský pláč zaskočil natolik, že se téměř probodla sponkou na vlasy.

Dítě. Skoro na něj zapomněla. Vivian přistoupila ke koši a koukla na novorozence. Byl to ale žalostný tvor. Zkrabacený a rudý a nesmírně maličký, s drobounkými pěstičkami máchajícími ve vzduchu.

Vivian zaklela, když uslyšela ostré zaklepání na dveře. Přehodila přes novorozence šál, aby ho zakryla, a to už do dveří strčila hlavu Vivianina hloupoučká kolegyně, která disponovala menší porcí talentu než hrnek kávy.

„Ach, pardon. Nechtěla jsem tě vylekat,“ řekla mladá žena.

„Co chceš?“ vyštěkla Vivian.

„Tys to neslyšela? Dneska večer byl v publiku nějaký producent. Z Hollywoodu! Teď je u Carlislea!“

„Z Hollywoodu?“ vyjekla Vivian a chytla se za hrdlo. „Dej mi tři minutky – sejdeme se venku.“

Zkušeně si nanasla slušivou rtěnku, rozpustila si vlasy a vypadala připravená dokonce i na ty nejpátravější pohledy.

„Jsi hvězda,“ zašeptala svému odrazu.

Dítě znovu zakňouralo.

Teď se musela rozhodnout. O svém těhotenství nikomu neřekla. *Sny blízké srdci* bylo historické drama, takže objemné sukně ukrývaly její břicho po celé měsíce. A otci dítěte o tom tedy rozhodně nepověděla, ať už to byl kdokoliv. Vivian měla v plánu se s tou situací nějak popasovat, připravit se na ni, jenomže život neustále přinášel něco nového: vernisáž, večírek, galavečer. Takové události jsou pro mou kariéru klíčové, pomyslela si. Ohledně dítěte se prostě chtěla rozhodnout později.

Jenomže když se teď doopravdy narodilo, zjistila, že ještě není připravená být matkou. Ani v nejmenším. Stále zbývala spousta věcí, jichž toužila dosáhnout.

Někdo toho chlapce jistě najde a poskytne mu úžasný domov. Nebo si to alespoň opakovala, když se zbytkem účinkujících pospíchala ke Carlisleovi na večírek plný koktejlů a tlachání.

Mnohem později ten večer, zrovna když se Vivian líbala s tím špičkovým hollywoodským producentem, jí zašeptal to, co jí prozradil její odraz v zrcadle už před pár hodinami.

„Jsi hvězda.“

Vivian se usmála a věděla, že se rozhodla správně.

Mateřství by přece dočista zničilo její image.

EUGENIA BUTLEROVÁ byla stará. Vlastně prastará. Odměřená, zahořklá a jízlivá, v divadle Scarsenguard byla zaměstnaná jako prادلena déle, než si kdo pamatoval. Déle, než si dokonce pamatovala *ona sama*.

Eugenia měla svoji práci ráda. A i kdyby neměla, co jiného by po večerech dělala? Sama? Matka jí zanechala malebné přepychové sídlo na Východní Dvacáté třetí ulici, a i když ho Eugenia zbožňovala, nepotřebovala se noc co noc potulovat po prázdném domě. Raději se něčím zaměstnávala.

Takže den poté, co její matka zemřela, Eugenia vyrazila ven a našla si práci ve Scarsenguardu. Který rok to bylo? Teď byl rok 1933. Nebo už 1934? Na každý pád, její matka jistě zemřela v roce 1865. Nebo tak nějak. Eugenia pokrčila rameny. Čísla nikdy nebyla její silnou stránkou. Jejími přednostmi byly zdravý rozum, šikovnost s jehlou a pevná pracovní morálka. Scarsenguard jí tudíž dokonale vyhovoval.

Ačkoliv měla Eugenia svou práci ráda, toho večera se přece jen jistého úkolu obávala: vyzvednutí prádla Vivian Fairové. Ačkoliv jako herečka byla na jevišti bezkonkurenční, za oponou to byla chronická bordelářka.

„Je to lemra líná, to tedy je,“ zamumlala slečna Butlerová, když se začala přehrabovat v tom binci. Jak se jím tak proboujovávala, její ne už tak dobrý sluch náhle zaregistroval podivný, škytavý vzlykot. Odstrčila kytici zahánvajících růží a škobrtla o koš plný halenek a dítě, jež v něm leželo.

Nutno poznamenat, že Eugenia Butlerová, dokonce i ve svém značně pokročilém věku, byla stále slečna Butlerová. Neprovdaná. Stará panna. A je třeba dodat, že jako stará panna Eugenia Butlerová nikdy žádné dítě neměla. Vlastně se vždy pyšnila nedostatkem jakýchkoliv mateřských instinktů. Přesto když zahlédla v koši to nemluvně, dosud oslzlé po porodu, v jejím prastarém

neprovdaném srdci se cosi pohnulo. Přiložila si kluzkého nalezence na prsa, vytáhla vadnoucí chryzantému z nedopité sklenky šampaňského a přitiskla ji dítěti ke rtíkům. Chlapec lačně hltal alkohol, přičemž si divokým pohledem měřil Eugenie, načež upadl do spokojeného spánku.

Eugenia Butlerová vzala pohozenou podprsenku a vytvořila pro dítě nosítko, v němž ho přenášela po zbytek večera, broukala položapomenuté úryvky ukolébavek a cenzurované útržky přisprostých hospodských odrhovaček.

Když bylo všechno vyprané, slečna Butlerová zabalila dítě do mušelínu a uložila do kolébky, kterou objevila ve skříni s rekvizitami. Poté co zhasnula všechna světla, vyšla ven vchodem pro zaměstnance a chytila taxíka zpátky domů na Východní Dvacátou třetí ulici. Na rtech jí pohrával mírný úsměv, zatímco bezstarostně plánovala budoucnost toho zlatíčka. Necítila se provinile, že nechala novorozence samotného v divadle. Vždyť jak by se mohla proboha pořádně vyspat, kdyby to děcko celou noc brečelo?

FAKT, ŽE chlapec přežil rané dětství, byl nejspíš ten největší zážrak jeho podivuhodného života. Eugenia Butlerová, navzdory všem svým dobrým úmyslům, byla příšerná matka. Nutno však uznat, že se jí dařilo shánět dostatek dětského jídla, takže se chlapcova strava neskládala výhradně ze zvětralého šampaňského.

Zpočátku Eugenia uvažovala, že by dítě odnesla do sirotčince, aby mu tam našli řádnou rodinu, ale neustále to odkládala. Chlapec byl legrační a zjistila, že ji baví poučovat mužského, který jí nemůže odmítnout. Nakonec se na to vykašlala a rozhodla se, že si ho nechá.

Ospravedlnit náhlou přítomnost mimina ve Scarsenguardu představovalo jistý problém, ovšem Eugenia ho vyřešila jednoduše tím, že chlapce ukrývala, dokud nevymyslí nějaké přesvědčivé vysvětlení jeho existence.

V raných letech byla hračka zajistit, aby si chlapce nikdo nevšiml. Herci jsou celkově vzato sebestředná cháska. Pokud některý z umělců někdy zaslechl dětský pláč či vřískání, slečna Butlerová se ho vmžiku optala na jeho kariéru. Jejich nekonečné litanie o konkurzech a agentech vždy překonaly jakékoliv chlapcovy hlasité projevy.

Divadelní režiséři a zákulisní personál si svého okolí všímali víc než jejich jevištní protějšky, ovšem ve snaze vyhnout se tyranským požadavkům herců se kulisáci už dávno poučili, že mají držet oči sklopené a úvahy si nechat pro sebe. Bylo jednodušší ignorovat fakt, že při druhém dějství je pravidelně slyšet vřískající dítě. Navíc to mohl být prostě jenom vítr nebo mrouskající se kočka.

Chlapcova přítomnost tedy zůstala utajena každému kromě stárnoucí Eugenie Butlerové. Teprve po roce jí došlo, že by měla sirotka nějak pokřtít, až do této chvíle mu totiž říkala „dítě“ nebo „to dítě“ či občas „dětátko“. Zalistrovala v kalendáři a konečně se usnesla na jméně: August March.

AUGUST SE brzy začal sám pohybovat. Plazil se, chodil, běhal, lezl, padal, prostě pokud to bylo nějak nebezpečné, August šel do toho. Jako batole vynikal ve veškerých aktivitách, jimiž jsou batolata proslulá. Eugenia Butlerová, jakkoliv se snažila, nedokázala s chlapcem udržet krok. A než mu bylo tři a půl, došlo jí, že Augustovu přítomnost neudrží v tajnosti donekonečna. Vzhledem k jeho rostoucí velikosti už ho slečna Butlerová nemohla jen tak

vzít a odnést, kdykoliv se objevily ošemetné otázky, ani ho vydávat za neobvykle realistickou rekvizitu.

Navíc byl neuvěřitelně zvědavý. Eugenia se tedy snažila v Augustovi vzbudit strach z lidské rasy jako celku příležitostnými nedbalými poznámkami.

„Byla by velká škoda, kdyby tě unesli jako toho posledního chlapce, který tu žil.“ Nebo: „Všichni na tomhle světě jsou zlí, kromě mě a tebe, dítě.“

Přese všechny děsivé postřehy se Augustova zvědavá povaha nedala potlačit.

Navzdory tomu všemu měla Eugenia Butlerová Augusta Marche docela v oblibě. Mateřství se jí vlastně celkem zamlouvalo, tedy až na všechny ty věci, které na něm nesnášela. Jednou v noci, když ze Scarsenguardu všichni odešli, Eugenia sledovala, jak si August vzrušeně povídá s figurínou, a došlo jí, že ho miluje. Miluje ho víc než kohokoli jiného za celý svůj život. Takže než aby jí jejího společníka sebrala sociální péče nebo jiná směšná organizace, rozhodla se slečna Butlerová zapojit svůj důvtip a vynalézávatost.

Po letech práce v divadle Eugenia Butlerová o jeho obyvatelích ledacos věděla. Kromě narcismu byli herci proslulí i pověřivostí. Zkuste jen zašeptat v nějakém divadle slovo *Macbeth* a uvidíte, jak se skupinka dospělých promění v ustrašené králíčky. A právě této slabosti hodlala Eugenia Butlerová využít.

V divadle se začala zkoušet nová hra *Otcova čtvrtpenice*. Po několika dnech průzkumu si slečna Butlerová vybrala z účinkujících tu nejhlupejší a nejpřecitlivější herečku, dívku jménem Evelyn Roseová.

Právě končila druhá generální zkouška a Evelyn Roseová zůstala v převlékárně poslední. Měla totiž dojem, že dorazit do baru *módně* pozdě je pitomost. Člověk by měl přijít *okázale* pozdě, protože

proč by tam jinak vůbec chodil? Evelyn připlula k Eugenie a rozmáchlým pohybem upustila špinavé punčošky do koše u stařeni-
ných nohou.

„Dobrý večer, slečno Butlerová,“ zašeptala Evelyn a do očí jí má-
lem vhrkly slzy při pohledu na tu ubohou starou ženu. Bože, kéž
by tu měla zrcadlo, ty skoroslzy jistě vypadají fantasticky.

„Dobrý večer, má drahá,“ povzdechla si Eugenia. Pak, zrovna
když se Evelyn Roseová odvracela, popadla Eugenia mladou dívku
za zápěstí a roztřeseně zalapala po dechu. „Je tady!“ vyjekla.

Evelyninu tklivou melancholii rázem nahradil odpor. Zatímco
se snažila vymanit ze stařenina sevření, přelétla prostor pohledem.
„Kdo je tady?“ nechápala.

Eugenia promluvila svým nejhrozivějším hlasem. „Přichází za
noci, někdy též během dne. Ovšem pokud ho spatříte před opo-
nou nebo během přestávky, je to rovněž on!“

„Kdo? Koho myslíte, vy stará bláznivko?“ vypískla Evelyn a zuřivě
se jí snažila vymanit.

„Scarsenguardský duch,“ zašeptala Eugenia s veškerým přízrač-
ným chraptotem, jakého byly její hlasivky schopny.

Evelyn Roseové vyprchala z tváře všechna barva. Ach! Království
za zrcadlo! S téměř nepředstíraným zakoktáním se odvážila zašep-
tat: „S...s...scarsenguardský duch?“

„Před lety zemřel přímo v tomhle divadle jistý malý chlapec.
Říká se, že ho rozdrtila nedbale zavěšená lampa. Jiní tvrdí, že spadl
do orchestřiště, zlomil si nohu a pomalu vykrvácel během chladné
a osamělé noci. Ale já... já si myslím, že byl zavražděn!“

V tu chvíli toulavá kočka sekla packou po prázdných koncer-
vách od tuňáka, které slečna Butlerová pro ten účel strategicky
rozmístila u otevřeného okna. Zvuk, který se ozval, když spadly na
železné nouzové schodiště, zajistil kýžený strašidelný efekt.

„Ale kdo by zabíjel malinkaté dítě?“ zašeptala Evelyn vyděšeně.

Slečna Butlerová to považovala za velice dobrou otázku, jelikož však na ni neměla odpověď, pokračovala ve svém vyprávění. „Za nocí bloudí chodbami, ale nebuďte překvapená, pokud ho uvidíte kdekoliv jinde. Hledá pomstu. Nebo taky míč, který někde nechal.“

Jako na zavolanou se objevil řečený chlapec. (Možná ho přece jen čekala kariéra v divadle.) Eugenia pracovala na jeho kostýmu celé dny. Pár kousků zrekvírovala z epické hry z období občanské války *Toužení na Jihu* a několik dalších z britské frašky *Dvě dvoupence* (parodie pocházející z téhož pera jako *Otcova čtvrtpenice*). Za pomoci několika kreativních stehů slečna Butlerová pro chlapce spíchla přesvědčivý, byť ne zcela historicky přesný dobový kostým. Na hlavu mu plácla čepici, posypala ho moukou a duch byl na světě.

„August hlad,“ zacvrlikal chlapec svým půvabným sopránem.

„Zahynul v srpnu, proto se jmenuje August!“ zvolala slečna Butlerová, vděčná za zásah štěstěny, protože bylo zrovna třetího srpna. „A měsíc, který se zmocnil jeho života, teď hladoví po další duši!“

Zjevení malého ducha bylo na mladou Evelyn Roseovou příliš. Velice opravdově zaječela, vzala nohy na ramena a možná poprvé v životě ji ani nenapadlo, jak přítom asi vypadá v zrcadle.

V baru Evelyn rozrazila dveře, vydala pronikavý jekot a na místě omdlela, dorazivši alespoň pro jednu okázale pozdě. Postarší lékař, který si tam čistou náhodou zašel na skleničku, se ji několikrát neúspěšně pokusil přivést k životu, takový kousek se však mohl podařit jen a pouze tomu nejmladšímu a nejpohlednějšímu členovi hereckého ansámblu.

Poté co umírající Evelyn vypila několik sklenek ginu, aby upokojila nervy, se v obležení barové společnosti a kolegů pustila do líčení svého setkání s posmrtným životem.

„Jakže jsi říkala, že se jmenuje?“ zeptal se jeden kolega, dojatý tím, jak krásně se mu chvěje hlas strachy.

„Scarsenguardský duch,“ zašeptala Evelyn už snad posté. Vzato kolem a kolem to byla nejspíš ta nejlepší noc jejího života.

Scarsenguardský duch tou dobou ležel stulený ve své kolébce ve skříni a poslouchal pohádku o příšerném skřetovi, kterou mu vyprávěla mazaná pradlena.

EUGENIIN PLÁN fungoval lépe, než si představovala. Legenda o Scarsenguardském duchovi se totiž šířila rychlostí blesku. Ve spletitých chodbičkách divadla zaslechla vyprávět všemožné podoby té historky, v podstatě se o ničem jiném nemluvílo. Eugenie Butlerové bylo jedno, které verzi lidé věří. Všechny zajišťovaly, že si August mohl v divadle chodit, kam se mu zlíbilo, a nikdo se na nic neptal.

Až na to, že kdykoli si chlapec s radostí vykračoval ve svém kostýmu syna Konfederace zkříženého s kominíkem, skličovalo ho, že každý, kdo ho zahlédl, od něj s křikem prchal.

Další demoralizující stránkou Augustova života byl téměř neustálý hlad. Slečna Butlerová mu nosila vydatná jídla jen sporadicky, a i když si ta hašteřivá divadelní cháska s sebou často přinášela nějaké svačinky, August brzo zjistil, že v případě výživy se nevyplatí spoléhat na vnější zdroje. Stal se z něho tedy zdatný sběrač. Klíčovou složkou jeho stravování se staly čokoládky, které herečkám zasílali jejich omámení obdivovatelé, a měl dostatek zdravého rozumu, aby si nevytěstoval alergii na mandle, kokos či nugát. Další složky jeho výživy představovaly nedojedené sáčky s obědy kulisáků, kousičky sýrů ponechané napospas plísní vedle oslavných lahví šampaňského, případně plátky růží.

Nejšťastnějších pár měsíců v Augustově mladém životě byla doba, kdy ve Scarsenguardu hráli *Jak je důležité mítí Filipa*. Během těchto kouzelných chvil se August mohl cpát tolika muffiny a okurkovými sendviči, kolik se jich do něj vešlo, jelikož byly pro zápletku hry klíčové. Při jednom odpoledním představení to však způsobilo drobné potíže. Na jevišti právě herec hrající Lanea nabídl ták, na němž měly být okurkové sendviče, kolegovi představujícímu Algernona, což je záležitost, která se odehrává během prvních pěti vět hry. Ten spatřil prázdný ták, jehož obsah nespořádal nikdo jiný než August March, a bezděčně vykřikl: „Dobrý bože, Lane! Proč tu nejsou žádné okurkové sendviče?“ Což nebyla zrovna šťastná ukázka improvizace, ale skutečná část dialogu, který se měl odehrát v půlce jednání. Ze strachu, že zmeškali svůj nástup, se herci hrající Jacka, Gwendolínu a lady Bracknellovou přihnali na jeviště a společně se museli hodně snažit, aby zamaskovali všechen děj, který neúmyslně přeskočili. Publikum bylo zmatené a nabručené, ale to už tak u diváků odpoledních představení obvykle bývá. Na to už si dával August se svými nájezdy větší pozor.

Pak tu byla potíž s chlapcovým nedostatkem vzdělání. Slečna Butlerová se snažila, seč mohla, ovšem zjistila, že si sotva pamatuje svůj vlastní věk, natož základní aritmetiku. Některé dny se s Augustem posadila, odhodlaná vtouct do něj aspoň zrnko moudrosti, jenomže vždycky musela zalátat spoustu ponožek a vyprat z garderoby umělou krev, a kam si to proboha schovala jehelníček?

Tělesná výchova probíhala i navzdory naprostému nedostatku zájmu slečny Butlerové o danou tematiku. Tím, že se potloukal v zákulisí nebo se vydával za člena hereckého sboru, se August naučil spoustu jevištních soubojů. Dokázal máchat, otáčet a mávat mečem. Většina dětí si hrála na honěnou, August si hrál na umírání.

Co se týče knižních záležitostí, měl August spoustu profesorů. Wilde, Shakespeare, Ibsen, Shaw, Čechov – ti všichni v chlapci něco